

Buletin
INFORMATIV

Anul XXII • nr. 8 (255) • August • 2013

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin
INFORMATIV

Anul XXII • nr. 8 (255) • August • 2013

MINISTERUL CULTURII

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 021- 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

e-mail: contact@cncpct.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: Oana Gabriela PETRICĂ - director adjunct

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • Dănuț DUMITRAȘCU

Elena GAVRILUȚIU • Mirela MIHĂILĂ

Difuzare: Mariana COMAN

Coperta I - Ana NEGOIȚĂ, Sibiu - *Adormirea Maicii Domnului*

Coperta IV - Constantina VOICU, Bacău - *La cules de fân*

Fotografii de Rodica Dinache

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: Anca Cristina VERGULESCU

Steluța Iancu, țesătoare din județul Brăila

Fotografie de Dănuț Dumitrașcu

La mulți ani sărbătorilor acestei luni:
Steluța Iancu (Brăila)
Constantina Voicu (Bacău) - pictor naiv

Mulțumim tuturor colaboratorilor
și așteptăm în continuare informații și articole de specialitate
pentru *Buletinul Informativ*.

Cuprins

Ecouri

<i>Festivalul Internațional de Folclor „HERCULES”</i>	2
(Oana Gabriela PETRICĂ)	
<i>Târgul Național de Ceramică Tradițională „Cucuteni - 5000”</i>	7
(Dr. Corina MIHĂESCU)	
<i>„Argument atitudinal” - întâlnirea dintre un artist naiv și un artist plastic: Nicolae Burcă și Marius Cristea</i>	10
(Sorin Dănuț RADU)	
<i>Folclor la Slănic-Moldova</i>	12
(Ion MORARU)	

<u>Agenda iulie 2013</u>	15
---------------------------------------	----

Cercetare aplicată

<i>Procesiunile către Mănăstirea Moisei la Sântămărie Mare - originile obiceiului</i>	31
(Dr. Iuliana BĂNCESCU)	

Revista presei

<i>Nedeia - revistă de cultură tradițională</i>	37
(Dr. Aura-Andreea PETRE)	
<i>Anuar sălăjean</i>	38
(Elena GAVRILUȚIU)	

Ecouri

Festivalul Internațional de Folclor „HERCULES”

Cea de-a 43-a ediție a prestigioasei reuniuni folclorice s-a derulat în perioada 8-13 iulie a.c., la Băile Herculane, în organizarea Consiliului Județean Caraș-Severin, a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin și a Consiliului Local Băile Herculane, cu sprijinul Ministerului Culturii și al Direcției pentru Cultură Caraș-Severin.

Au fost cinci zile, cinci serii, în care au evoluat 32 de formații și peste 1000 de participanți, din țară și din străinătate.

Timp de trei ore, în fiecare seară, muzica și dansul popular au adunat în Parcul „Vicol” un public numeros, turiști și localnici, reprezentanți ai mass-media din Banat și Oltenia.

În cele cinci spectacole, scena amfiteatrului a fost invadată de ritmuri și culori din întreaga lume: Mexic, Georgia, Indonezia, Serbia, Bulgaria, Slovacia și România - prin formațiile din Caraș-Severin și de la Deda, județul Mureș. Festivalul s-a remarcat prin diversitatea muzical-coregrafică datorată selecției pe care prof. Gheorghe Țunea, directorul festivalului și director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin, le-a realizat, împreună cu dr. Liubița Raichici, director executiv al Direcției pentru Cultură Caraș-Severin.

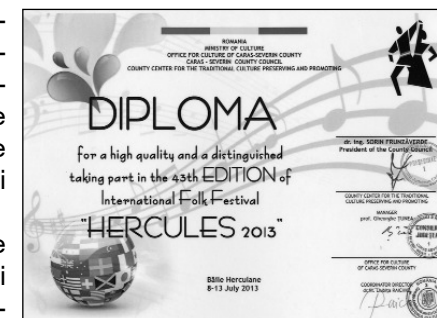
De menționat, grija organizatorilor pentru alcătuirea programului, prin invitarea unor ansambluri diferite, nu numai ca identitate spirituală, dar și ca modalitate de valorificare scenică a moștenirii folclorice.

Fie că ne referim la jocurile pline de temperament, virtuozitate și tehnică impecabilă ale ansamblurilor din Mexico City și Georgia, *Veliko-Grădiște*, *Niș* și *Maidanpeck* din Serbia, *Bistrancian* - Slovacia, *Zdraveț* - Bulgaria, ori la cele elegante și sensibile din Indonezia, la brăurile, ardelene și sârbele iuți sau horele largi prezentate de ansamblurile și formațiile din Caraș-Severin și Mureș, festivalul a fost un regal de dansuri și muzică tradițională.

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin și Direcția pentru Cultură Caraș-Severin, instituții cu atribuții de îndrumare, au promovat în festival reprezentanți ai unor instituții de specialitate, precum și formații din arealuri etnografice emblematice ale județului: Ansamblul *Semenicul* al CJCPCT Caraș-Severin, *Bocșana* - Bocșa, *Vermeșana* din Vereș, *Reșițana* - Școala Populară de Arte și Meserii *Ion Românul* din Reșița, *Cununița* și Fanfara din Bănia, *Florile Semenicului* - Bolvașnița, *Iedera* - Casa de Cultură Oțelul Roșu, *Hora Carașului* - Oravița, *Datina Cărășană* - ansamblul dascălilor din Caraș-Severin, *Bârzava* - Primăria Reșița.

O prezență inedită a fost Ansamblul *Cununa Călimanilor* din Deda (Mureș), acompaniat de *Rapsodia bucovineană* din Suceava și care au prezentat pe scenă suite din bogatul folclor al Târnavelor Mureș) - și din Bucovina.

Aș remarca faptul că unele ansambluri și formații, atât din străinătate, cât și din țară, au promovat și soliști vocali și instrumentali din zonele pe care le reprezintă.

**Ansamblul „Florile Semenicului” din Bolvașnița,
jud. Caraș-Severin - 2013**

Ansamblul din Mexico City, pe scena Festivalului „Hercules” - 2013

**Ion Albu, Taica Fanfarei din Bănia, și prezentatorii festivalului,
Dragan, Ioan Dan Liuț și Robert - „Hercules” - 2013**

Apreciez grija coregrafilor, a instructorilor și a conducătorilor muzicali, pe lângă prestația scenică de virtuozitate tehnică și interpretativă, față de păstrarea portului popular al zonelor pe care le-au reprezentat, atât de divers și care a sporit nota de culoare a spectacolelor.

O altă prezentă care s-a bucurat de succes a fost Fanfara de copii din Bănia - înființată în anul 1995 -, condusă de același exigent Ion Albu, Taica, inimos și mereu tânăr, chiar și acum, la cei 78 de ani.

Având în vedere calitatea acestui festival, aș sugera și formațiilor locale, care au apelat la imprimări pentru asigurarea fondului muzical, să-și asigure acompaniamentul muzical adecvat, poate și cu ajutorul autorităților locale pe care le reprezintă.

**Ansamblul Bistrancian - Slovacia,
Băile Herculane - 2013**

Taica Ion Albu din Bănia: *Și acum, în încheiere/Vreau să-mi iau la revedere,/Spunând cu-a mea voce tare/Să trăiți și la mai mare!*

Text și fotografiile de **Oana Gabriela PETRICĂ**
Director adjunct, CNCPCT

Festivalul Internațional de Folclor „Hercules” a beneficiat de un prezentator binecunoscut publicului din Banat, Ioan Dan Liuț, pe care, și în acest an, l-am apreciat pentru profesionalismul cu care a pregătit fiecare spectacol, dar și pentru harul de dascăl, făcându-i părtași pe cei doi foarte tineri coprezentatori, Dragan și Robert, pe care sperăm să-i întâlnim și la edițiile viitoare.

Organizatorii au acordat fiecărui ansamblu, fiecărei formații, precum și oficialităților prezente diplome și placheta ediției a 43-a.

Un festival de excepție, atât de longeviv și de o asemenea ținută artistică, a fost apreciat și îndelung aplaudat de specialiști, public și participanți. Mă alătur și eu acestora, cu versurile lui

Târgul Național de Ceramică Tradițională „Cucuteni - 5000”

În perioada 28-30 iunie a.c., a avut loc, la Iași, renumitul Târg Național de Ceramică Tradițională „Cucuteni - 5000”, care reunește, an de an, meșteri olari din întreaga țară, precum și din Republica Moldova.

Parcul Copou este, de fiecare dată, gazda generoasă a acestei manifestări prestigioase, care a ajuns la cea de-a XXXI-a ediție.

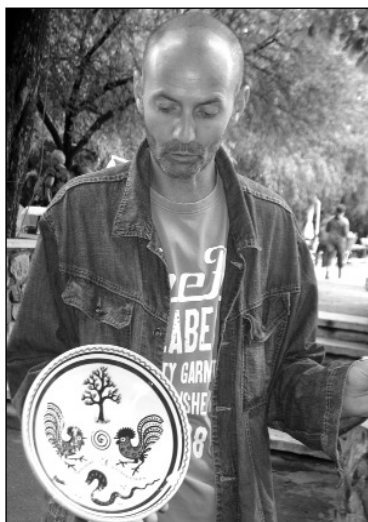
Între manifestările dedicate culturii tradiționale, în general, și meșteșugului olăritului, în special, Târgul „Cucuteni - 5000” și-a dobândit un binemeritat prestigiu, datorat, în primul rând, organizatorilor, care, de la prima ediție până acum, la cea de-a XXXI-a, au menținut aceleași exigențe referitoare la respectarea criteriilor de autenticitate, specificitate, identitate, acuratețe tehnică și decorativă.

Astfel, „olarii de tradiție” - din centrele Schitu Stavnic (Iași), Horezu, Vlădești și Lungești (Vâlcea), Baia Mare (Maramureș), Marginea (Suceava), Cătămărești-Deal, Dorohoi (Botoșani), Codlea (Brașov), Braniștea (Galați), Corund (Harghita), Româna și Vădastra (Olt), Chișinău, Ciorăști - Nisporeni, Drochia (Republica Moldova) - și-au dat întâlnire, ca în fiecare an, în Parcul Copou, loc încărcat de frumusețe, tradiție și cultură. Anul acesta, au fost prezenți la târg și olari din Ucraina, de la Cernăuți și Vinița.

Pentru trei zile, Iașul a devenit capitala ceramicii tradiționale românești. Mii de vizitatori - cumpărători, pasionați de ceramică, colecționari - au venit în târg să admire formele și decorurile realizate de meșterii olari din amintitele centre de ceramică.

Târgul „Cucuteni - 5000”, prin concepția și programul său, îndeplinește obiectivele referitoare la promovarea meșteșugului olăritului din întreaga țară, stimularea producției de ceramică, evidențierea și recompensarea

Laurențiu Pietraru, olar din Horezu, la Târgul Național „Cucuteni - 5000“, Iași, iunie 2013

creatorilor olari prin premii oferite în cadrul unui concurs de creație care se desfășoară la fiecare ediție a târgului.

Anul acesta, juriul - format din: prof. univ. dr. Ion H. Ciubotaru - președinte, prof. univ. dr. Ostin Costel Mungiu, Oana Gabriela Petrică (director adjunct, CNCPCT), dr. Corina Mihăescu (cercetător științific I, CNCPCT), Mirela Crețu (director de specialitate, Complexul Național Muzeal „Astra“ Sibiu) și prof. Adrian Ardeleanu (director al Centrului pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași) - a stabilit următoarele premii:

Premiul „Toader Nica“ pentru ceramică utilitară, oferit de Primăria Iași: Dumitru Luchian (Schitu Stavnic - Iași);

Premiul „Ion Diaconu“ pentru ceramică artistică (ex aequo), oferit de CJCPCT Iași: Cornel și Liviu Sitar (Baia Mare - Maramureș) și Florica și Vasile

Chira (Baia Mare - Maramureș).

Primăria Iași a mai oferit premii următorilor olari: Nicoleta și Laurențiu Pietraru (Horezu - Vâlcea), Doina Bledea (Baia Mare - Maramureș), Mihai Dogaru (Lungești - Vâlcea), Mathe Denes (Corund - Harghita), Sonia și Eusebiu Iacinschi (Cătămărești-Deal - Botoșani), Georgeta și Costel Popa (Horezu - Vâlcea).

De asemenea, CJCPCT a mai oferit premii olarilor: Sereniy Bohopolsky (Cernăuți - Ucraina), Maria și Marcel Mocanu (Braniștea - Galați) și Zaharia Triboi (Ciorăști, Nisporeni - Republica Moldova).

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași, sub conducerea prof. Adrian Ardeleanu, organizator desăvârșit al proiectelor culturale ale instituției, a editat un plastic și sugestiv album - Catalogul celei de-a XXXI-a ediții - în care, alături de un cuvânt lămuritor, redat în rândurile de mai jos, putem admira unitatea în diversitate a ceramicii românești: o multitudine de forme și abordări tematice și cromatice în imagini peste care, trecând cu privirea, reții aspectele de lux,

Ceramică utilitară tradițională lucrată de Dumitru Luchian (Schitu Stavnic, com. Voinești, jud. Iași) - Târgul Național „Cucuteni - 5000“

învăluite în smalturi strălucitoare sau asprimile expresive, de aceeași nobilă eleganță, ale ceramicii nesmălțuite, de uz, dar și de folosință decorativă, în aceeași măsură.

„Sunt deja trei decenii de când drumurile olarilor, desigur ale celor mai de ispravă și mai renumiți dintre ei, merg către Iași, pe vremea când coroanele teilor mai păstrează ultimele irizări de auriu parfumat. Truditori și artiști deopotrivă, acești meșteri populari aduc cu ei un prinos de suflet și de generozitate față de toți privitorii, dând Copoului, în fiecare decadă de sfârșit de iunie bucuria întâlnirii unui meșteșug străvechi ce pare mereu gata să se lase descoperit de ochii dornici de frumusețe.

Cum se poate vedea, cu trecerea anilor, de la o ediție la alta, acest târg a intrat definitiv în peisajul cultural românesc, înscriindu-se în rândul unor valori culturale cu adevărat remarcabile.

Dintr-o manifestare «de breaslă» la început, acest eveniment a devenit un veritabil reper calendaristic, o sărbătoare specifică atât pentru publicul ieșean, cât și pentru meșterii olari care, an de an, își onorează iscusința artistică.

Cucuteni - 5000 este un proiect generos, pe termen lung, pentru o veritabilă capitală culturală europeană.“

Text și fotografii: **Dr. Corina MIHĂESCU**
Cercetător științific I, CNCPC

„Argument atitudinal” - întâlnirea dintre un artist naiv și un artist plastic: Nicolae Burcă și Marius Cristea

Miercuri, 3 iulie a.c., ora 17.00, la Galeria de Artă „Metopa” din Pitești a avut loc un eveniment de poveste: *Argument atitudinal* - expoziția de pictură a doi pictori piteșteni: Marius Cristea și Nicolae Burcă. Amfitrionul

a fost omul de televiziune și criticul de artă Radu George Serafim. Au lipsit, motivat, Augustin Lucici și Nicolae Burcă.

Marius Cristea este membru UAP și a avut numeroase expoziții în țară și în străinătate. Argumentul său atitudinal a constat în stilizarea florii de măr, simbolul pomului biblic și al primordialității; narativul îmbinat cu figurativul; apariția textului (grafierea textului

Marius Cristea și criticul de artă Radu George Serafim, la vernisajul Expoziției „Argument atitudinal”, Pitești, iulie 2013

Lucrare a pictorului naiv Nicolae Burcă

„Tatăl nostru” în limbi de foc), care face apel la imaginație, la contemplare și la substituirea până la contopire a desenului-mesaj.

Nicolae Burcă (n. 27 iulie 1937), moldovean ca origine, locuiește la Pitești, din anul 1968, și este printre puținii pictori naivi care reprezintă Argeșul la expoziții de profil. Are peste 50 de participări la expoziții de grup, dar și personale. Anul trecut (27 iulie 2012) a avut loc, la Galeria de Artă Naivă a Muzeului Județean Argeș, expoziția sa aniversară - 75 de ani.

Arta naivă, numită, convențional, artă primitivă, permite, cum subliniază Victor Ernest Mașek, „comuniunea totală dintre ființa noastră și ființa ascunsă a lucrurilor, dominația intuiției asupra premeditării și un elan imaginativ neînhibat de nicio convenție sau canon impuse prin educație”.

Argumentul pe care Nenea Burcă (cum îi zic prietenii) îl oferă publicului este simplitatea povestirii, prin crearea unei imagini personale și a unui deznodământ „evident” vizual. Satirizarea unor situații reale se face prin referința la cadrul rural (povestea „câmpului”), simbol al nostalgiei pentru copilăria fericită.

Radu George Serafim subliniază, în catalogul expoziției, „descoperirea universului vieții prin pânzele lui Marius Cristea, cu ale sale lucrări pe care

le amplifică sau simplifică, în funcție de dominantă cromatică florală sau prin scris, ce pare a fi contrapunctic marcată de istorisoarele incluse în imaginile uneori naive, alteori primitive, dar sincere, având semnătura lui Nicolae Burcă”.

Foarte grafică a fost și expunerea celor doi artiști. Spre exemplu, Marius Cristea ne oferă un Iisus Hristos pe pânză (lucrare neterminată, 85x300 cm), invitând pe cei prezenți să aștearnă un gând, o idee care vine în mod direct, discret, confesional, în preajma Creatorului. Lucrarea amintește de Pantocratorul lui Salvador Dali, care stăpânește lumea, oamenii, universul.

În schimb, lucrările lui Nicolae Burcă (așezate cronologic) sunt puse ca „pe gard” - limită vizuală, mai exact un print de mari dimensiuni, reprezentând biserica din satul natal (comuna Laza, din județul Vaslui).

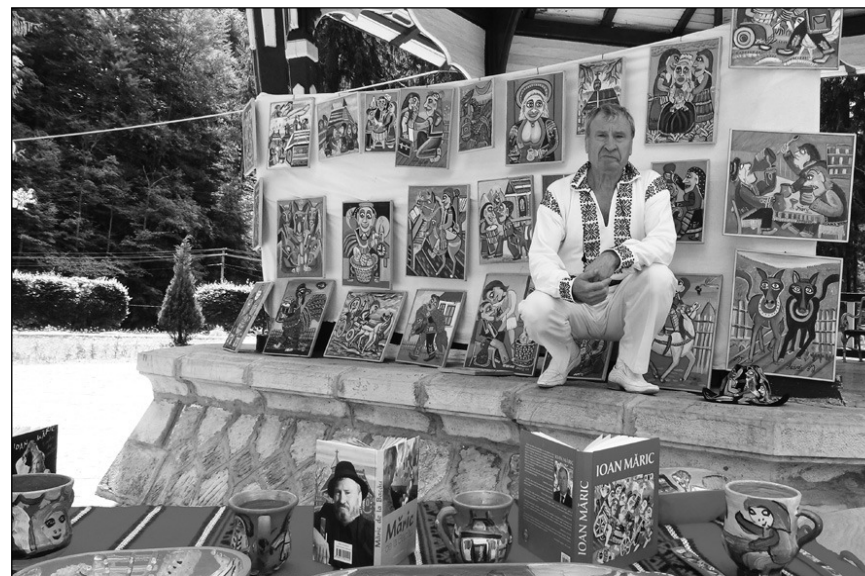
Text și fotografiile de
Sorin Dănuț RADU,
Referent, CJCPCT Argeș

Folclor la Slănic-Moldova

Timp de trei zile, între 19 și 21 iulie, folclorul, cu bogăția cântecelor și dansurilor populare, a pus stăpânire pe frumoasa stațiune Slănic-Moldova. Aici a avut loc cea de-a XXI-a ediție a Festivalului Județean de Folclor, o manifestare organizată de Consiliul Județean Bacău, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bacău, de Primăria și Consiliul Local Slănic Moldova.

Au participat formații coregrafice și grupuri vocal-instrumentale de amatori de pe întinsul județului Bacău, care au evoluat în trei spectacole maraton, de înaltă Tinută artistică.

Ansamblurile folclorice băcăuane „Ciobănașul” și „Ciucurelul”, ce îl au ca instructor artistic pe Mitică Procopie, au deschis ediția din acest an a Festivalului Județean de Folclor. În prima zi au evoluat Grupul Folcloric „Siminocul” din Sănduleni, Formația de Dansuri Populare „Zestrea” și Grupul Folcloric „Gorduna” din Făget, Formația de Dansuri Populare

Pictorul naiv Ioan Măric (Bacău)

„Liliacul” din Hemeiuși și grupurile vocal-folclorice „Mugurașii” din Săucești și „Flori de Brusturoasa”.

Tot vineri, 19 iulie, au încântat publicul spectator Ansamblul Folcloric „Moineșteanca” (de la Clubul Elevilor Moinești) și grupurile folclorice reunite „Cetina și Cetinița”, de la Școala Gimnazială „Tristan Tzara” din Moinești, pregătite de solista de muzică populară Otilia Purcaru.

În cea de-a doua zi a festivalului, pe scena Casei de Cultură Slănic-Moldova au urcat Ansamblul Folcloric „Privighetorile Zeletinului” din Podu Turcului, condus de profesorul Nicolae Popa, Grupul Folcloric „Datina strămoșească” din satul Tarhaus (com. Ghimeș-Făget), formațiile de dansuri populare „Mugurelul” din Pâncești - Sascut, „Dorulețul” din Sascut-Sat și „Florile din Cucuieți”, com. Solonț, ce are ca instructor pe preotul Irinel Cernat.

Cu deosebită dăruire pe scenă, interpretând cântece populare din zonă și prinzându-se în ritmul dansurilor strămoșești de pe Valea Troțușului, au evoluat și membrii Ansamblului Folcloric „La porțile neamului” din comuna Palanca. Ropotele de aplauze au răsplătit evoluția lor deosebită, datorată pregătirii realizate de profesorul Florin Atomulesei, care în prezent este ținut la pat de o boală groznică; aplauzele îndelungi ale publicului au

Festivalul Județean de Folclor, Bacău, iulie 2013

fost și semnul urării de însănătoșire adresate acestui mesager neobosit îndrumător.

Au mai delectat publicul cu frumoase cântece și dansuri populare moldovenești membrii Ansamblului Folcloric „Ecol din vale“ (din Valea Mare - Faraoni), formațiile de dansuri populare „Șerpoaica“ din Gioseni, „Caruselul“ din Găiceana, „Brădățelul“ din Asău și „Sărățelul - Mugurelul“ din Sărata.

Florin Zăncescu, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bacău și prezentator al acestui festival, a mulțumit tuturor celor care se implică în această formă de păstrare a cântecului și dansului popular, a valorilor și tradițiilor folclorice din zonele etnografice ale județului Bacău.

În cadrul festivalului a avut loc și Târgul Meșteșugurilor Artistice Tradiționale la care au participat meșteri populari din Bacău, Gioseni, Oituz, Palanca, Ghimeș-Făget, Sănduleni, Strugari, Faraoni și Brusturoasa. La ediția din acest an a târgului a participat și pictorul naiv Ioan Măric, cel care s-a făcut cunoscut prin lucrările sale pline de nerv și umor, în numeroase țări din străinătate, aflate pe toate continentele.

Ion MORARU

Fotografii de Amedeo SPĂTARU
CJCPCT Bacău

*Agenda**

Alba

1 august – Roșia de Secaș

Manifestări dedicate împlinirii a 175 de ani de la nașterea scriitorului Nicolae Pauleti.

3-4 august – Unirea

Zilele Comunității Maghiare - ediția a VIII-a.

10-18 august – Aiud

Tabăra de Artă Plastică „Interart”.

16-18 august – Sebeș

Zilele Municipiului Sebeș.

18 august – Ocna Mureș

Festivalul Interjudețean de Folclor „Tradiții Uiorene”.

18 august – Horea

Ziua Lemnarului din Munții Apuseni.

23-25 august – Cugir

Festival internațional de folclor.

25 august – Blaj

Concert extraordinar de muzică de fanfară.

30 august-1 septembrie – Zlatna

Zilele Orașului Zlatna.

● În perioada 5-10 august a.c., are loc Tabăra de Cercetare Etnofolclorică de pe Valea Pianului, realizată în parteneriat cu Universitatea din București.

● Reprezentanți ai județului Alba participă, în perioada 16-20 august, la Festivalul Internațional de Muzică și Dansuri Populare din Toscana (Italia).

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

Arad**3-4 august – Chisindia - Valea Hurezului****Sărbătoarea Codrenilor - manifestare etnofolclorică.**3-4 august – Arad

„Manifest pentru Sănătatea Pământului” - manifestări culturale dedicate ecologiei.

9-10 august – Ineu*Zilele Orașului Ineu.*10 august – Căsoaia

„Căsoaia Music Fest” - festival de rock și folk.

10-11 august – Șepreuş*Zilele Șepreuşului.***11 august – Beliu - Pădurea Dumbravă****17 august – Pecica**

„Praznicul de Pită Nouă” - manifestări etnofolclorice.

11 august – Bârsa

„Flori de Sânzâiene” - manifestare etnofolclorică.

15 august – Șiștarovăț**Ruga șiștarivițenilor - manifestare tradițională.**16-18 august – Lipova*Zilele Orașului Lipova.***17-18 august – Covăsânț - Tabăra Ortodoxă****Festivalul Românilor de Pretutindeni - ediția a IV-a.****17-18 august – Moneasa****Târgul Meșterilor Populari - târg de produse meșteșugărești - și****Festivalul Cântecului Popular din Țara Zarandului - festival-concurs.**18 august – Cermei*Ziua Satului Cermei.*22-24 august – Ineu

In memoriam Ioan Slavici.

22-24 august – Arad

Raliul Aradului - ediția a III-a - eveniment sportiv.

24-25 august – Hășmaș**„Promovarea și valorificarea culturii tradiționale codrenești” - ediția a VI-a - manifestare etnofolclorică.****Argeș****3-4 august – Bârla****„Hora ca la Bârla” - serbare câmpenească, urmată de tradiționala horă a satului - ediția a VI-a.****10-15 august – Pitești, Costești, Câmpulung, Mioveni, Topoloveni, Curtea de Argeș****Festivalul Internațional de Folclor „Carpați” – 2013 - ediția a XXX-a.****10-31 august – Pitești și localități din județ****Sărbătorile Argeșului și Muscelului - ediția a VI-a: parada cântecului, dansului și portului popular argeșean și muscelan, Concursul „Cea mai frumoasă argeșeancă și cel mai frumos argeșean, purtători ai costumelor populare de sărbătoare”, spectacole muzical-coregrafice, cu participarea ansamblurilor din județ. Vineri, 30 august, are loc festivitatea de premiere - acordarea premiilor oferite la concursurile organizate în județul Argeș, în anul 2013, iar sâmbătă, 31 august, au loc manifestări dedicate „Fiilor și cetățenilor Argeșului și Muscelului”.****Bistrița-Năsăud**1-15 august – Sângeorz-Băi

Tabăra de Sculptură „Andezit - 2013”. Participă: artiști plastici din țară și din străinătate.

2-4 august – Sângeorz-Băi

Festivalul de Jazz „Roland Jazz Festival”.

5 august – Bistrița

Festivalul de Rock „Bistrița Rock”.

6-18 august – Tihuța și Tescani (jud. Bacău)

Simpozionul Național de Pictură „Colonia”.

14-17 august – Prundu Bârgăului**Festivalul Internațional de Folclor „Regele Brazilor”.****15 august – Bistrița****Festivalul Tradițional al Rromilor.**18-30 august – Bistrița și Cahul (Republica Moldova)

Tabăra Internațională de Fotografie „Școala de la Bistrița”.

25 august – Jeica**Zilele Culturale Jeica - îmbinare a tradițiilor săsești și maghiare.**25 august – Livezile

„400 ani de la atestarea documentară a comunei Livezile”: lansări de carte, spectacole în aer liber.

25 august – Ciceu

Serbarea Cetății Ciceului - manifestare cultural științifică; din program: Simpozionul „Petru Rareș și Cetatea Ciceului” și spectacole artistice.

25 august – Valea Vinului
Simpozionul „Reményik Sándor”.

Botoșani

2-4 august – Botoșani

Festivalul Cântecului, Jocului, Portului și Meșteșugurilor Populare - festival interjudețean, cu participarea unor invitați din Republica Moldova.

Brăila

8-28 august – Brăila - Galeria UAP

Expoziție de artă plastică a artistului Florentin Sârbu (Constanța).

12-15 august – Brăila - Faleza Dunării

Târgul Internațional de Meșteșuguri; participă meșteri populari din Republica Moldova, Ucraina, Bulgaria, Turcia și România.

29 august-18 septembrie – Brăila - Galeria UAP

Expoziție de artă plastică - expune artistul constănțean Gabriel Gheorghe.

● În luna august, la Brăila - Teatrul „Maria Filotti”, au loc Cursurile de Măiestrie Artistică „Darclée”, oferite de soprana Mariana Nicolesco.

București

● În luna august, specialiștii Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale participă la derularea unor programe culturale, dintre care amintim:

- **2-8 august - Pianu de Sus (jud. Alba) - tabără de cercetare etnofolclorică, în parteneriat cu Centrul de Cultură „Augustin Bena” din Alba Iulia și Universitatea din București, Facultatea de Litere - specializarea Etnologie;**

- **9-11 august - Sibiu, Muzeul „ASTRA” - Târgul Creatorilor Populari - participare la Simpozionul „Recuperarea pentru cultură și economie a patrimoniului cultural imaterial”;**

- **a doua jumătate a lunii august - județul Tulcea - prospecție și documentare pentru proiectul „Elemente de patrimoniu imaterial în obiceiurile actuale ale vieții de familie”.**

Buzău

4 august – Pogoanele

Festivalul Pepenilor - ediția a II-a.

15 august – Valea Salciei

Sărbătoarea tradițională de Sfânta Maria - ediția a XIV-a.

15 august – Cănești

Târg tradițional de Sfânta Maria - ediția a V-a.

15 august – Cozieni

Serbarea de Sfânta Maria - ediția a IX-a.

17 august – Râmnicu Sărat

Zilele Orașului Râmnicu Sărat.

18 august – Unguriu

Sărbătoare tradițională de Sfânta Maria.

18 august – Bisoca

„Pe plaiuri bisocene” - ediția a XLVI-a - festival de folclor.

25 august – Scorțoasa

Serbarea Folclorică Tradițională „Dorule, de unde vii?” - ediția a VII-a.

25 august – Odăile

Sărbătoarea Odăienilor - manifestare folclorică tradițională.

● **Sâmbătă, 24 august a.c., Ansamblul „Plaiurile Mioriței” al CJCPCT participă la Festivalul „Callatis” (Mangalia, jud. Constanța).**

Caras-Severin

1-7 august – Reșița - Râul Alb

Tabără de pictură pe sticlă și pe lemn și confecționare de măști.

2 august – Lescovița (com. Naidăș)

16-17 august – Prisia (com. Buchin), Gârliște (com. Goruia)

Întâlniri cu fiii satului.

8 august – Moldova Nouă

Festivalul Interjudețean „Ceaunul de aur”; participă reprezentanți ai etniei sârbe din județele Caras-Severin și Timiș.

8 august – Poiana Mărului

Tabăra de Pictură Naivă - ediția a XXIX-a.

9 august – Anina

Aniversarea a 55 de ani a Cenaclului „Virgil Birou” de la Anina și lansarea revistei Arcadia (nr. 2-3/2013).

15 august – Moldova Nouă

Serbările Orașului Moldova Nouă.

15 august – Răcășdia

Zilele Culturii Răcășdene - ediția a X-a și Întâlnire cu fiii satului.

15 august – Gârliște

Zilele Credinței și Culturii la Gârliște.

17 august – Greoni

Festivalul Rromilor - ediția a IX-a.

19 august – Anina

Întâlnirea Fanfarelor din Județ.

● **Ansamblul „Semenicul”** participă la **Festivalul de Folclor de la Maidanpeck (Serbia) - 6 august** și la **Festivalul Internațional de Folclor de la Criuleni (Republica Moldova) - 24-25 august.**

Călărași

4 august – Călărași și localități din județ

Festivalul Internațional de Folclor „Hora Mare” - ediția a XXI-a.

Constanța

21-23 august – Turcoaia (jud. Tulcea)

„Troemis” - festival dedicat promovării tinerelor talente - ediția a VI-a.

23 august – Mangalia

Festivalul de Folclor „Callatis”.

31 august-2 septembrie – Mamaia

Festivalul Național al Cântecului și Dansului Popular Românesc.

Dolj

4 august – Gighera, Ostroveni

„În pădure la Zăval” - serbări câmpenești.

15 august – Argetoia, Bratovoiești, Botoșești- Paia, Cârcea, Mârșani

Sub genericul *Ziua Comunei*, au loc serbări câmpenești și bâlciuri.

25 august – Gogoșu

„În pădure la Drocala” - serbare câmpenească.

25 august – Poiana Mare

Ziua Comunei - manifestări etnofolclorice tradiționale.

29 august – Popânzești, com. Drăgotești

Sărbătoarea Cornului - serbare etnofolclorică.

31 august – Craiova

Festivalul Național al Interpretărilor Cântecului Popular Românesc „Maria Tănase” - ediția a XXII-a: preselecția concurenților din județul Dolj.

Galati

4 august – Galați

În cadrul Programului „Seri culturale ale etniilor”, are loc „Sărbătoarea comunității ucrainene”.

4, 11, 18, 25 august – Galați

„Promenada” - concerte în aer liber susținute de Fanfara „Valurile Dunării” a Centrului Cultural „Dunărea de Jos”.

8-10 august – Galați

Festivalul Internațional de Fanfare „Iosif Ivanovici” - ediția a X-a.

14-19 august – Galați

Festivalul Internațional de Folclor „Doina Covurluiului” - ediția a VIII-a.

15 august – Galați

Ziua Marinei - spectacole de fanfară, de muzică populară și ușoară susținute de formațiile Centrului Cultural „Dunărea de Jos”.

21-25 august – Galați

Festivalul de Film „Future Movie” - ediția a IV-a.

● Joi, 15 august, apare nr. 138 al revistei „Dunărea de Jos”.

● **În perioada 27-28 august, se fac cercetări etnologice cu tema „Stupăritul tradițional”.**

● Vineri, 30 august, apare volumul 14 al Colecției de poezie „cArTESENȚE”.

Giurgiu

1-2 august – Giurgiu

„Pe Marginea Dunării” - festival-concurs național de muzică populară - ediția a XXIX-a, realizat în parteneriat cu Centrul Cultural Local „Ion Vinea”.

3 august – Giurgiu

Campania „Descoperă România”, organizată de Asociația „Ivan Patzaichin” în colaborare cu Centrul Cultural Local „Ion Vinea” Giurgiu.

8, 15, 22, 29 august – Giurgiu - Parcul Alei

Concerte în aer liber oferite comunității giurgiuvene de Orchestra de Suflători „Valahia” a Centrului Cultural Local „Ion Vinea”.

9 august – Giurgiu

Spectacol folcloric dedicat persoanelor vârstnice cu ocazia împlinirii a 60 de ani de la înființarea Sindicatului Pensionarilor.

9-15 august – Giurgiu

Ziua Marinei - expoziție a cursanților cercurilor de grafică și pictură ale Școlii Populare de Arte din cadrul CJCPCT.

15 august – Giurgiu

Manifestări cultural-artistice dedicate *Zilei Marinei Române* și Sfintei Maria Mare, organizate de Centrul Cultural Local „Ion Vinea” în colaborare cu CJCPCT.

● În perioada 3-4 august, sub egida CJCPCT Giurgiu, formații din județ participă la Festivalul de Folclor de la Nikolovo (Bulgaria).

● Orchestra de Suflători „Valahia” a Centrului Cultural Local „Ion Vinea” participă, în perioada 7-9 august, la Festivalul de Fanfare „Iosif Ivanovici” de la Galați, iar în perioada 23-24 august, la Festivalul de Fanfare de la Pitești.

● Prin CJCPCT Giurgiu, meșteri populari din județ participă, în perioada 20-25 august, la Olimpiada Națională „Meșteșuguri Artistice Tradiționale” - ediția a XVIII-a - organizată de Muzeul „ASTRA” Sibiu.

Gorj.1 august – Godinești

Festivalul de Folclor pentru Tineret „Godinești 2013”, organizat de Consiliul Județean Gorj, Primăria și Căminul Cultural Godinești, în parteneriat cu Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului” și CJCPCT Gorj.

1-3 august – Săcelu

Zilele Comunei Săcelu - manifestări cultural-artistice.

1-7 august – Lainici, com. Bumbesti-Jiu

„Cântecul munților” - sărbătoare comunitară, organizată în parteneriat cu CJCPCT Gorj: spectacole folclorice prezentate de Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului” și formațiile de la Școala Populară de Arte.

6-7 august – Logrești

Zilele Comunei Logrești. În context: Festivalul de Folclor „Hora din străbuni” - ediția a III-a.

6-8 august – Bălești

Zilele Comunei Bălești - complex de manifestări cultural-artistice din care face parte și inaugurarea Muzeului Satului din localitate.

7 august – Bumbesti-Pițic - Muzeul Satului

„Valori etnografice ale comunității Bumbesti-Pițic” - simpozion.

9-11 august – Târgu Jiu

Festivalul Național de Folk și Baladă „Poarta sărutului” - ediția a XII-a. Organizatori: Consiliul local și Primăria Târgu Jiu, Școala Populară de Arte, sub egida Consiliului Județean Gorj. Parteneri: Ministerul Culturii, Direcția Județeană pentru Cultură Gorj, CJCPCT Gorj, Teatrul „Elvira Godeanu”, Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”.

11, 15 august – Bălcești - Casa-muzeu „Maria Lătărețu”

„Gilortule, apă bună” - festival de folclor al copiilor - ediția a II-a.

12-15 august – Târgu Jiu și localități din județ

Zilele Culturii Populare în Gorj - ediția III-a: ciclu de manifestări organizat de CJCPCT Gorj, sub egida Consiliului Județean Gorj. Parteneri: Consiliul Local și Primăria Târgu Jiu, Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”, Școala Populară de Arte, consilii locale și așezăminte culturale din județ. Dintre manifestări fac parte:

- Festivalul Cântecului, Jocului și Portului Popular Gorjenesc „Tismana - 2013”;

- Târgul Meșterilor Populari din România (cu participare internațională) - ediția a VIII-a.

- Expoziția „Meșteri și meșteșuguri în Gorj” - expoziție stradală de fotografii și bannere;

- Expoziția de Artă Populară „Odinioară, pe Valea Gilortului”;

- lansare de carte: *Monografia comunei Glogova*, autor Ilie Paraschiv.

15 august – Albeni

Întâlnirea Fiilor Satului: parada portului popular, spectacole folclorice, evocarea istorică „Generalul Gh. Magheru și comunitatea Albenilor”.

15 august – Turburea

„Dor gorjenesc” - festival de folclor local.

15 august – Albeni, Brănești, Bărbătești, Bolboși, Bustuchin, Cătunele, Ionești, Lelești, Plopșoru, Scoarța, Slivilești, Stoina, Urdari, Țicleni, Turburea, Turcinești

Hramuri și nedei de Sfânta Maria.

15-18 august – Bolboși

Zilele Comunei Bolboși - complex de manifestări științifice și cultural-artistice.

18 august – Motru

Ziua Minerului - complex de manifestări cultural-artistice.

19-23 august – Târgu Jiu și localități din județ

Festivalul Internațional de Folclor „Târgu Jiu - 2013”. Organizatori: Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”, CJCPCT Gorj, Școala Populară de Arte, primării și consilii locale, sub egida Consiliului Județean Gorj.

25-26 august – Dănciulești

Întâlnirea Fiilor Satului Dănciulești: Simpozionul „Istorie și tradiții”, lansarea volumului *Arborele genealogic al familiilor din Dănciulești*.

29 august-1 septembrie – Târgu Cărbunești
Zilele Orașului Târgu Cărbunești: Festivalul Interjudețean de Muzică Lăutărească „Gena Bârsan” - ediția a VIII-a.

30 august-1 septembrie – Alimpești

Zilele Comunei Alimpești.

31 august – Zorlești, com. Prigoria

Întâlnirea Fiilor Satului Zorlești.

Harghita

12-18 august – Izvoru Mureșului

Universitatea de Vară de la Izvoru Mureșului - ediția a X-a, organizată de Centrul Cultural Toplița.

15 august – Gălăuțas

Spectacol folcloric prezentat de Ansamblul „Rapsodia Călimanilor” al Centrului Cultural Toplița.

23-31 august – Miercurea-Ciuc, Lăzarea

Tabăra Internațională de Arte Plastice „FREE CAMP”.

● **Formații ale Centrului Cultural Toplița participă la Festivalul de Folclor „Cântecele Oltului” de la Călimănești.**

Hunedoara

14-15 august – Geoagiu

Manifestări religioase și etnofolclorice închinare sărbătorii Adormirii Maici Domnului.

24-25 august – Costești

„Istorie, natură, cultură - Serbările Tineretului” - ediția a XV-a.

Ialomita

3-4 august – Amara

„Trofeul Tinereții - Amara - 2013” - festival-concurs de interpretare a muzicii ușoare românești - ediția a XLVIII-a.

Iași

5-14 august – Iași

Tabăra Internațională de Ceramică „Cucuteni”. Participă tineri din România și din alte șapte țări. Proiectul este realizat de CJCPCT Iași în parteneriat cu Rotary Club Iași.

27-30 august – Iași

Festivalul Internațional de Folclor „Cătălina”, organizat de Clubul Copiilor în parteneriat cu CJCPCT Iași.

Ifov

24 august – Tunari

Manifestări cultural-artistice organizate în cadrul *Zilei Tunarilor*.

Maramureș

4 august – Repede

Festivalul de Cântece și Dansuri Ucrainene - ediția a VI-a.

15 august – Rona de Jos

„Cântec, joc și voie bună pe Valea Ronișoarei” *„Întâlnirea Fiilor Satului - ediția a X-a.*

17-18 august - Botiza

„Pentru mândra din Botiza” - colocvii de cultură - ediția a XIV-a.

18 august – Borșa - Pasul Prislop

„Hora la Prislop” - festival internațional de folclor - ediția a XLV-a.

Mehedinti

10-11 august – Baia de Aramă

Festivalul de Folclor „Munte, munte, brad frumos”.

15 august – Orșova

Manifestări dedicate *Zilelor Orșovei*.

18 august – Cireșu

Sărbătoarea Peșterii Topolnița - manifestări etnofolclorice.

Mureș

16-22 august – Sighișoara

„Icoana contemporană din Ardeal” - tabără de icoane, organizată la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din Sighișoara.

Neamț

1-7 august – Piatra Neamț

Festivalul Internațional de Folclor „Ceahlăul” - ediția a XVI-a. Participă ansamblurile folclorice „Kitka” din Istibanja (Macedonia), „Pautalia” (Bulgaria), „Iskra” (Muntenegru), „Agios Ioannis o Theologos” din Polichini - Salonic (Grecia), „Havsya Belediyesi” din Edirne (Turcia),

precum și ansamblurile folclorice „Cununa Apusenilor” al Casei de Cultură „Dumitru Sopen” din Gilău (Cluj), „Mara” din Sighetu Marmăției (Maramureș), „Vadvirág” din Ciceu (Harghita) și Ansamblul Folcloric Aromân „Dor” din comuna Sarighiol-Deal (Tulcea). Gazda festivalului este Ansamblul Folcloric „Florinică de la munte” al Centrului de Cultură „Carmen Seaculare”. Vineri, 2 august, la Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” din Piatra Neamț are loc Simpozionul „Dansul popular, unicitate și diversitate”, cu participarea reprezentanților tuturor ansamblurilor invitate la festival.

15 august – Vânători

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul Folcloric „Florinică de la munte” al Centrului de Cultură „Carmen Seaculare”, în cadrul manifestărilor dedicate *Zilei Comunei*.

25 august – Mărgineni

Manifestări etnofolclorice dedicate *Zilei Comunei*. Dintre acestea, menționăm: Festivalul Dansului Popular „Mugurașii Mărginenilor” și spectacolul susținut de Ansamblul Folcloric „Florinică de la munte”.

● „Școala de Vară”, proiectul Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț, continuă și în luna august, cu organizarea de lecții de olărit pentru copii - curs coordonat de ing. Viorica Bugeaclău. Locul de desfășurare este Stâna tradițională, amenajată în interiorul Ștrandului Municipal.

Olt

4 august – Poboru

„Firul de aur din lada de zestre străbună” - sărbătoare dedicată portului tradițional și meșteșugurilor populare.

6 august – Văleni

Sărbătoarea Lubeniței - concurs pentru desemnarea celei mai mari și a celei mai mici lubenițe coapte, bâlci, târg, spectacole folclorice.

15 august – Coteana

Târgul de Fete de la Cotenita - sărbătoare etnofolclorică tradițională: concurs pentru alegerea celei mai frumoase fete de măritat, cu cea mai frumoasă zestre, bâlci, târg.

15 august – Redea

Târgul de Fete de la Redea - spectacole folclorice, cu formații din zonele limitrofe.

15 august – Urzica, Cungrea, Corbu, Pârșcoveni

Sărbătoarea „Fiii satului”: acordarea de distincții cuplurilor care au împlinit 50 de ani de căsătorie, acordarea titlului de „Cetățean de onoare”.

25 august – Scornicești

Sărbătoarea Pâinii: Festivalul Național de Folclor, expoziții de produse de panificație, prepararea pâinii în țeste (pâinea ca reper simbolic și ofrandă rituală).

● În luna august, CJCPCT organizează și/sau participă la următoarele tabere:

- „Maestru și ucenic” - tabără de creație itinerantă, cu ateliere meșteșugărești deschise, expoziții, proiecții de filme, programe educaționale cu tineri ucenici ai meșterilor populari din județul Olt, lansare de materiale promoționale meșteșuguri tradiționale din județul Olt - Olănești;

- tabără de instruire pentru coregrafi (Sibiu);

- „Tabăra de două zile și două nopți” - tabără de fotografie și de cercetare, inclusă în Proiectul „SOS Arhitectura Rurală din nordul județului” (Câmpu Mare - Dobroteasa);

- „Meșteri de nota zece” - schimb cultural cu ateliere meșteșugărești deschise, expoziții, proiecții de filme, dezbateri. Participă meșteri populari din județele Olt, Mehedinți și Caraș-Severin (Băile Herculane).

● Pe parcursul lunii, se desfășoară, în toate localitățile județului, Programul „Căminul cultural - programe, activități, oportunități și priorități”: instruire, programe de educație permanentă, metodologice, spectacole, expoziții, proiecții de film, conferințe și întâlniri cu specialiști și personalități culturale.

● La Muzeul Satului Vâlcean se organizează, în luna august, o expoziție foto-documentară și se fac proiecții de filme cu meșteșugurile practicate în județul Olt.

Prahova

2-3 august – Bușteni - Muzeul Memorial „Cezar Petrescu”

Salonul de Umor „Ridendo Dicere Verum”.

6 august – Cosminele

Sărbătoarea Satului - spectacole folclorice, târg tradițional.

6 august – Sângeru

Târg tradițional de Schimbarea la față - Pobreajen.

6 august – Cerașu - Tabla Buții

„Coloană pentru nemurire” - manifestare complexă, de omagiere a eroilor din Primul Război Mondial.

6-23 august – Bușteni

Zilele Culturii la Bușteni - ciclul de manifestări, inclusiv Festivalul Internațional „Enescu și muzica lumii”.

7 august – Urlați

Dialog cultural între formațiile din localitățile Urlați, Lipănești și Ceptura.

12-19 august – Drajna

„Drajna în imagini” - expoziție de fotografii realizate de elevii Școlii de Arte din Ploiești, clasa Drajna.

14-18 august – Breaza

„Calabreaza” – festival de folclor - ediția a IX-a. În acest an, sunt invitate și formații din afara țării.

15-23 august – Bușteni - Centrul Cultural „Aurel Stroe”

Târgul Meșterilor Populari.

16 august – Măgureni

„Bulzul prahovean” - sărbătoarea crescătorilor de animale: târg, spectacole folclorice.

17 august – Adunați

Festivalul „Buciumul muntenesc” - ediția a III-a.

18-28 august – Plopeni

Tabără de arte plastice - sculptură, pictură și desen - ediția a VI-a și Tabăra Internațională de Creație Plastică „Vintilă Făcăianu” - ediția a IX-a.

22-31 august – Câmpina

„Campinare” - tabără de pictură pe lemn, pentru copii între 10-14 ani.

● Pe parcursul lunii august, se desfășoară, la Sinaia, manifestări ale celei de-a XIV-a ediții a Festivalului Internațional „Enescu și muzica lumii”.

● În luna august, la Vălenii de Munte, se desfășoară cursurile de vară ale Universității Populare de Vară „Nicolae Iorga”.

Satu Mare**1-2 august** – Satu Mare, Săuca

Comemorarea a 175 de ani de la nașterea poetului Kölcsey Ferenc și simpozion dedicat poetului - ediția a XXIV-a.

9, 22 august – Satu Mare - Piața 25 Octombrie

Concerte simfonice extraordinare în aer liber.

10-11 august – Satu Mare - Aeroport

Miting aviatic.

15 august – Satu Mare - Galeria Primăriei

Expoziția de pictură a artiștilor Alexandra Cherecheș, Gergely Csaba, Jenei Gréta și Mihai Coman Horia.

16-30 august – Carei - Baza arheologică Bobald

„East-West Artist” - tabără internațională de creație artistică.

18 august – Homoroad

Festivalul Cântecului și Dansului Codrenesc „Oțeloaia” - ediția a LV-a.

19 august-16 septembrie – Satu Mare - Școala de Artă

Cursuri de vară - ediția a V-a.

20-25 august – Satu Mare

Zilele Culturale „Partium”.

27 august – Satu Mare, Gherța Mică

„65 de ani de la moartea lui Markovits Rodion” - comemorare.

29 august – Satu Mare - Galeria Consiliului Județean

Expoziția de pictură a artistei Cristina Moldovan.

Sălaj**6-9 august** – Doba, com. Dobrin

Tabăra de Pictură/Arte Plastice „Szabó Vilmos” - ediția a II-a.

9-10 august – Jibou

Festivalul Internațional de Folclor și Meșteșuguri Artistice Tradiționale „Someș, cântecele tale”.

9-12 august – Zalău și localități din județ

Festivalul Internațional de Folclor „Ecouri meseșene” - ediția a XXXVIII-a.

31 august-1 septembrie – Cehu Silvaniei

Zilele Culturale „Tovishat”.

Suceava**15 august** – Moldovița

„Din obcini cântec răsună” - festival de folclor al minorităților - ediția a IV-a.

15 august – Putna - Cacica

„De aici, din Țara de Sus” - concert de muzică religioasă susținut de laureații Concursului „Buna Vestire” și de alte formații de renume național.

23-25 august – Suceava

Festivalul de Muzică Rock „Bucovina Rock Castel”.

30 august-1 septembrie – Rădăuți

Târgul Național al Meșterilor Olari „Ochi de păun” - ediția a XXX-a.

● Pe parcursul lunii august, are loc Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene” - ediția a XXIV-a, în Ungaria (3-4 august) și în Slovacia (24-25 august).

Teleorman

7 august – Alexandria

Expoziție de artă plastică cu lucrările realizate în Tabăra de pictură.

● Ansamblul folcloric al CJCPCT susține, în luna august, spectacole folclorice la: Siliștea-Gumești (6 august), Scioaștea (13 august) și Zimnicea (15 august), în contextul *Zilele Dunării*.

Vâlcea

10 august – Lăcusteni

Sărbătoarea Grâului - proiect cultural prin care se promovează cei mai buni cultivatori de cereale păioase. În această localitate din sudul județului se organizează și o sărbătoare etnofolclorică pentru comunitate.

15 august – Pesceana, Măciuca

„Târg de Sfânta Maria” - proiect cultural care vizează păstrarea tradițiilor legate de rolul economic, social și cultural al târgurilor vâlcene.

17-18 august – Călimănești

„Căntecele Oltului” - festival al ansamblurilor folclorice de obiceiuri, cântece și dansuri din județele străbătute de Olt - ediția a XLV-a.

31 august – Băbeni

„La Izvorul Fermecat” - festival al artelor: poezie, pictură, artă religioasă și folclor pastoral.

Vrancea

1-31 august - Focșani - Galeria CJPCTAM Vrancea

„Arta metalului” - expoziție a meșterului popular Gheorghe Țimiraș, din localitatea Câmpineanca.

11 august - Jitia

Festivalul de Folclor „Poiana Negari” - ediția a XLVI-a și Târg al Meșterilor Populari.

21-30 august - Nereju

Centrul Județean pentru Promovarea Culturii Tradiționale, Artelor și Meseriilor Vrancea, în parteneriat cu Universitatea din București - Facultatea de Litere, realizează studii și cercetări etnologice în comuna Nereju.

25 august - Nereju

„La muchia bradului” - festival de folclor interjudețean - ediția a VIII-a.

● Pe tot parcursul lunii august, CJPCTAM Vrancea organizează expoziții de artă plastică la Galeria de Artă din Focșani.

*Cercetare aplicată***Procesiunile către Mănăstirea Moisei la Sântămărie Mare - originile obiceiului**

„Mersul în prosesie” la Mănăstirea Moisei cu prilejul Adormirii Maicii Domnului este, în prezent, un complex ritual creștin și popular, asimilat cultului de supra-cinstire (hiperdulie) a Maicii Domnului în Biserica Ortodoxă. Deopotrivă parte a patrimoniului imaterial și creștin din România, ritualul este cunoscut în arealul său de răspândire și sub denumirile de prosesii, profesii, mersul în profeți.

Această din urmă denumire provine de la numele de *profeți* pe care îl poartă copiii membri ai procesiunilor, îmbrăcați în haine albe, dar mai ales fetițele, gătite cu coronițe albe pe cap.

Produs al culturii orale de tip folcloric, transmis din generație în generație, *mersul în profeți* este un ritual calendaristic de vară, dedicat sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, fiind înscris în calendarul popular local și național ca un obicei reprezentativ pentru zona și perioada din an când se performează.

Locul obiceiului în Biserica Ortodoxă Română este în cultul popular al Maicii Domnului, fiind un obicei unic prin faptul că este o procesiune de

Participanți la hramul Mănăstirii Moisei, 15 august 2012

sorginte catolică, asimilată și practică în Biserica Ortodoxă de comunitățile foste greco-catolice până în 1948, dar revenite, în prezent, la ortodoxie.

Subiect uneori controversat al istoriei bisericești din zonă, dar și al tradiției populare, procesiunile la Adormirea Maicii Domnului de la Mănăstirea Moisei au reușit să împământenească, să româneze și să transforme, în sens ortodox, un străvechi obicei moștenit, în zonă, pe filieră greco-catolică, dar prezent și în ortodoxie, încă de pe timpul creștinismului primar, atât sub forma pelerinajului în ziua și la locul martiriului primilor sfinți mucenici, cât și sub forma procesiunilor organizate la înmormântarea creștinilor.

De fapt, ritualul este o combinație între procesiunile de la înmormântare și pelerinajul creștin, însuși praznicul la care se organizează fiind, pe de-o parte, ziua Adormirii Maicii Domnului, dar și o mare sărbătoare a creștinilor rămași în lume după acest eveniment. În repertoriul muzical care însoțește ritualul se regăsește o componentă de

Procesiune la Moisei

prohod al Maicii Domnului, care se înalță la ceruri în această zi, dar și cântări de preamărire a celei mai sfinte făpturi zămislite din neamul omenesc, Cea care „L-a pogorât pe Domnul jos“, pe pământ, ridicând pe om la măsura îndumnezeirii și refăcând, între acesta și Creator, legătura care fusese ruptă prin căderea în păcat a protopărinților noștri.

Obiceiul se pare că datează de pe la jumătatea secolului al XVIII-lea și trebuie legat de Unirea cu Roma a Bisericii Ortodoxe din Transilvania, după pactul semnat, la 1698, de episcopul Atanasie Anghel, dar și de tradiția populară și evlavie creștină, care în această zonă își găsesc o expresie poetică deosebită. Aceasta este vechimea obiceiului pe care am putut-o estima din surse orale, despre începuturile sale neexistând niciun alt document. Singura măturie istorică pe care o putem lua ca reper este faptul că, la sfințirea vechii biserici a Mănăstirii Moisei (1672), când documentele consemnează aici prezența sfântului mitropolit Sava Brancovici, nu este menționată prezența procesiunilor, ceea ce ar demonstra că începutul obiceiului este ulterior acestei date.

Dacă coroborăm această informație cu caracteristicile pe care ritualul le-a moștenit de la catolicism, putem trage concluzia că la originile acestuia ar fi influența catolică, deci începuturile sale s-ar situa după anul 1700.

La acea vreme, Biserica Ortodoxă avea statutul de tolerată în Imperiul Habsburgic, ortodoxia nefăcând parte dintre religiile recepte (Calvinism, Catolicism, Uniatism, Lutheranism). Preoții aveau statutul de iobagi, trebuind să plătească dări împovărătoare statului, românii înșiși fiind oprimați și lăcașele lor de cult, dărâmate.

În acest context, Uniatismul a sperat să rezolve din probleme și să ușureze situația Bisericii și a românilor. Dar istoria a dovedit că acesta mai mult a complicat lucrurile.

Cert este că, pe la anul 1700, în zona Moiseiului era stăpânire habsburgică și religia oficială, catolicismul, sfântul locaș fiind și pe acea vreme o enclavă ortodoxă, rânduită de pronia dumnezeiască spre păstrarea dreptei credințe în această parte de țară. Documentele istorice consemnează eforturile pe care le făcea mănăstirea pentru a menține ortodoxia în zonă. De fapt, Moiseiul era metoc al Mănăstirii Putna din Bucovina, trimițând băieți la școlile ortodoxe din Moldova, pentru a deveni preoți și primind, din partea Mănăstirii Putna, cărți de cult ortodoxe, cărăte peste munți, cu sacii, în spinare, de către ortodocși, țărani sau preoți.

În acest context, apariția procesiunilor, care s-au desfășurat după ritualul procesiunilor mariale catolice până după 1948, se explică nu numai datorită propagandei bisericii romane, care dorea să se impună, ci și datorită faptului că ele țin de manifestările populare, destinate, la acea vreme, facilitării pătrunderii ideilor noii confesiuni în poporul neinstruit, pe baza textelor accesibile,acompaniate de frumusețea melodiilor. Chiar și muzica bisericească a bisericii uniate a fost de influență folclorică, melodiile populare fiind singura sursă de înnoire a acestei muzici, care trebuia să se distingă cumva de muzica psaltică ortodoxă, dar nu se putea înnoi din muzica bisericii romane, care era prea depărtată spațial.

Așadar, mărturiile istorice ne fac să înclinăm a crede că Biserica Catolică a acelor vremuri folosea cântarea și chiar pelerinajul ca pe niște abile instrumente de propagandă în rândurile poporului neinstruit, căci tocmai această simplitate a lui a făcut imposibilă convertirea românilor la catolicism, pe care iscusii iezuiți o încercau de pe la anul 1200, prin propaganda pe care o desfășurau în Transilvania. Neinstruiți, dar foarte atașați de legea, de Biserica și de credința ortodoxă moștenite de la

strămoși, românii au rămas neclintii în fața acestor tentative perfide, asemeni și primelor generații de după uniație, ai căror reprezentanți au plătit chiar și cu viața, mucenicește, pentru apărarea ortodoxiei și a tradițiilor străbune. De aceea, presupunem că a trebuit să treacă ceva vreme de la semnarea actului lui Atanasie Anghel până la statornicirea catolicismului pe aceste meleaguri și la organizarea procesiunilor la Sfânta Maria, ceea ce ne-a făcut să estimăm începuturile obiceiului pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, după trecerea unei generații de la Uniație.

Pe de altă parte, documentele confirmă existența actualei mănăstiri din anii 1599-1600, dar se crede că viața monahală a început la Moisei cu mult mai înainte, după unii cercetători chiar din secolul al XIV-lea. După mărturiile pe care le găsim în istoria Bisericii Ortodoxe universale, încă de la începuturile creștinismului, suntem îndreptățiți să credem că și în această parte a țării credincioșii participau în număr mare la hramul mănăstirii, Adormirea Maicii Domnului, cu atât mai mult cu cât aici este atestată prezența unei vechi și valoroase icoane a Adormirii, despre care credem că era venerată în chip deosebit în ziua hramului, conform tradiției ortodoxe. Mai mult decât atât, în arhivele mănăstirii s-au păstrat documente care consemnează că Sfântul Ierarh Sava Brancovici, Mitropolitul Transilvaniei, care deținea atunci și demnitatea de Episcop al Maramureșului, a oficiat târnosirea sfântului lăcaș cu o deosebită solemnitate, ierarhul fiind însoțit de un mărit sobor de preoți și călugări, între care reprezentanți ai Mănăstirii Putna, de față fiind și mari mulțimi de credincioși din tot Maramureșul și nu numai.

De asemenea, la această mănăstire, în 1690, a ținut sobor Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul, pe atunci Episcop al Maramureșului. Mănăstirea Moisei a fost reședință episcopală în ultima perioadă a păstoririi Episcopului Serafim de Petrova și la începutul păstoririi Episcopului Dosoftei al II-lea Teodorovici, care a mutat-o apoi la Mănăstirea Uglea. De asemenea, documentele consemnează că la această mănăstire a funcționat o școală, unde tinerii învățau carte, o școală de pictură și o școală unde se inițiau viitorii preoți și cântăreți bisericești.

Toate aceste date istorice atestă importanța și renumele pe care le avea, în zonă, sfântul lăcaș și se constituie ca argumente în favoarea ideii că este imposibil să nu fi venit credincioșii la hramul mănăstirii, în număr mare, chiar și înainte de uniație. În ortodoxie însă, pelerinajul are mai mult caracter ascetic, mistic, tainic. El reprezintă o nevoiță fizică și sufletească a credinciosului care, la marile sărbători, lasă grijile vieții cotidiene pentru

a se apropia mai mult de Dumnezeu și a-i cinsti mai cu deosebire pe sfinții Săi. Scopul pelerinajului este nevoița fizică (osteneala de a veni la mănăstire, privegherea de noapte dinaintea hramului, postul dinaintea sărbătorii) și cea sufletească (priveghere, rugăciune, trezvie, practicarea virtuților). Caracterul tainic al participării la hram se vedește în întâlnirea dintre credincios și Dumnezeu în rugăciune, dar și în Sfânta Euharistie, când omul se împărtășește cu trupul și sângele Domnului, sfințindu-se și prin participarea la alte slujbe ale Bisericii care se oficiază în ziua și în ajunul hramului. De asemenea, hramul constituie un prilej cu care sunt în mod deosebit cinstite odoarele mănăstirii, în cazul nostru, sfânta icoană mai sus menționată, dar și icoana Maicii Domnului primită de mănăstire ca dar de la un monah athonit, cunoscută până în zilele noastre, în evlavia populară, ca dătătoare de har, vindecătoare, izbăvitoare de necazuri.

Așadar, participarea la hramul mănăstirii a unui număr mare de credincioși era, desigur, cunoscută dinainte de Uniație. Acest lucru ne îndreptățește să considerăm că uniatismul a adăugat acestei tradiții deja existente ideea pelerinajului, cunoscută și practică la scară mare în catolicism, precum și procesiunile la Sfânta Maria, a căror prezență credem că se justifică astfel din punct de vedere istoric și teologic.

Text și fotografii de **Dr. Iuliana BĂNCESCU**
Cercetător științific II, CNCPCT

Revista presei

Nedeia - revistă de cultură tradițională

A spune astăzi că trăim într-o eră a globalizării este deja un truism. Sintagma „specificul național” a căpătat o importanță deosebită, iar activitatea științifică a instituțiilor din domeniul salvării și promovării patrimoniului cultural imaterial este mai actuală ca oricând. Sărbători, obiceiuri, tradiții... este important să păstrăm mărturie despre cele dispărute, să acceptăm trecerea în festiv, în spectacol a altora sau că unele dintre acestea nu mai pot fi păstrate așa cum erau, toate acestea pentru a înțelege ce ni s-a întâmplat, ce ni se întâmplă și ce ni se va întâmpla, din punct de vedere cultural și social. Considerăm binevenită orice inițiativă care contribuie la acest tip de abordare a culturii tradiționale. O astfel de inițiativă este apariția revistei *Nedeia*, editată de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-

Severin, director: Gheorghe Țunea, care „ia ființă din dorința expresă de a se contura în paginile ei identitatea tradițională a acestui colț de Rai numit Banatul de munte”.

Găsim, în primele pagini ale revistei, informații despre literatura dialectală bănățeană, un „fenomen cultural specific zonei”, într-un articol care reușește să adune principalele date despre acest tip de literatură, dar și să îi sublinieze importanța.

Revista poate fi și o sursă bibliografică în faza documentării pentru cercetări în zona Banatului, conținând articole cum este cel în care găsim o inventariere a obiceiurilor și datinilor străvechi din preajma Paștelui, în zona Banatului Montan, despre care aflăm că „sunt mai puține decât în alte zone ale țării și toate se desfășoară sub semnul interculturalității” sau cel despre sărbătorile-carnaval de la Lăsata Secului. Rubrica „Cuina bănățeană” intră în aceeași categorie, a articolelor-document, în care sunt prezentate cititorilor „preparate culinare de demult, mâncăruri care nu se mai fac azi sau se fac foarte rar”. Un plus al publicației îl reprezintă și prezentarea unor evenimente culturale din comunitățile bănățene: *Lunea Cornilor* și *Nedeia* din Valea Almăjului sau *Balul Ionilor* de la Târnova.

Recomandăm lectura articolelor-omagiu, cel despre Emilia Comișel, „doamna folclorului românesc”, dar și cele dedicate unor personalități culturale ale zonei: dirijorul Ion Rotariu-Cordân și faimosul Tata Oancea.

Primul număr al revistei *Nedeia* ne dezvăluie un proiect editorial promițător, ale cărui apariții vor fi nelipsite din documentarea etnologică despre zona Banatului Montan.

Dr. Aura-Andreea PETRE
Asistent cercetare, CNCPCT

Anuar sălăjean

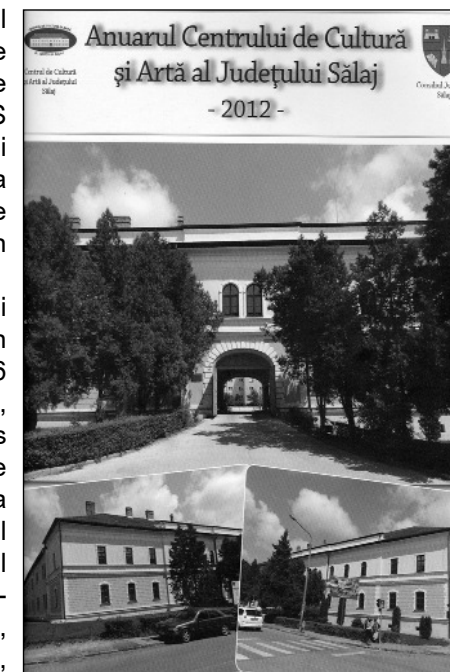
Anuarul Centrului de Cultură și Artă al Județului Sălaj apare la Editura „Caiete Silvane” a CCAJ Sălaj începând cu 2012, sub coordonarea directorului său, Daniel Săuca.

Cum era și firesc, *Anuarul* ce l-am primit de curând și pe care ne-am propus să-l prezentăm succint, reflectă activitatea Centrului de Cultură și

Artă al Județului Sălaj pentru anul 2012, fie prin fragmentele reproduse din Raportul de activitate al managerului CCAJS înaintat președintelui Consiliului Județean Sălaj, fie prin ilustrația bogată a evenimentelor organizate pe parcursul anului (așezată în ordine cronologică).

Preluarea în *Anuar* a interviului realizat de Augusta Teșinschi în „Magazin Sălăjean” [(nr. 106 (4000), din data de 10 iunie 2013], cu directorul instituției ne-a permis să descoperim, dincolo de informațiile privind structura instituției, obiectivele și programul acesteia pentru anul 2013, sprijinul de care se bucură din partea Consiliului Județean Sălaj (sediul nou, buget generos pentru 2013 etc.), problematica ce-l preocupă pe

scriitorul și jurnalistul Daniel Săuca. Am încercat să surprindem dacă există o dihotomie între activitatea administrativă ce o presupune conducerea unei instituții și cea de creație a omului de cultură Daniel Săuca. Direct sau, cel mai adesea, printre rânduri i-am aflat durerea că nu poate acorda mai mult timp scrisului, am descifrat câte ceva despre preocupările sale privind direcția spre care se îndreaptă cultura azi, în general, și cea din Sălaj, în special, și am simțit acuitatea pe care o are în legătură cu cei ce hotărăsc destinele acesteia care adesea sunt „...analfabeți sau personaje care nu au citit în viața lor nici măcar un pliant”. Și mai ridică o problemă, care de multă vreme mă preocupă și pe mine - promovarea, cel mai adesea pentru interese meschine, a „culturii pe gratis” neînțelegându-se că actul de cultură trebuie finanțat, plătit. Plata pentru cultură și actul cultural este în toată lumea un act firesc. Poate a venit timpul și la noi să se plătească cel puțin simbolic, la început (deși trăim vremuri complicate) și astfel să avem un barometru de cunoaștere reală a preocupărilor și interesului oamenilor pentru cultură și actul cultural. În

rest, aflăm că și în Sălaj, ca în cele mai multe județe, „evenimentele legate de folclor *bat* orice alte manifestări“. De ce este așa? E bine, e rău? Răspunsul domnului Daniel Săuca este că „discuția e mai vastă“, de altfel considerăm că o dezbatere pe această temă s-ar prelungi la nesfârșit, fără a se ajunge la o concluzie unanimă.

Nu pot să închei referirile la acest interviu fără să remarc că nu întâmplătoare, ci de-a dreptul sugestive sunt titlurile volumelor - „Cartierul vestic al iadului“ - 2009 și „Clopotele raiului“ - 2012 (premiat, de Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Cluj) ale poetului Daniel Săuca.

Anuarul, reflectând importanța ce a fost acordată de CCSJ cercetării de teren efectuate de către un grup de studenți și masteranzi ai Universității din București, Facultatea de Litere, secția Studii Culturale, în 2012, în județ, reproduce un fragment din articolul *Am pornit în lume ca să-mi fac un nume* sau *Drumul VIETII de la Preotești la Aluniș (I)*, semnat de dr. Corina Mihăescu, cercetător științific I – CNCPCT, în *Buletinul informativ al CNCPCT*, nr. 12 (247)/2012.

Salutăm această apariție editorială, ca de altfel toate aparițiile Editurii „Caiete Silvane“, inclusiv a revistei cu același nume, care, din februarie 2012, apare și sub egida Uniunii Scriitorilor din România, ceea ce nu-i puțin lucru, demonstrând, odată în plus, calitatea acesteia.

Elena GAVRILUȚIU
Șef birou, CNCPCT